

БАТЬКАМ ПРО ПРАВА ДИТИНИ

Права кожної людини закінчуються там, де починаються права іншої, і кожна людина повинна поважати права іншої людини.

Усі люди на Землі мають рівні права та свободи. Ці права закріплені Загальною Декларацією прав людини, що прийнята Генеральною Асамблеєю ООН в 1948 році.

Ваша дитина, як і будь-яка інша людина, має рівні людські права. Права дитини закріплені Конвенцією про права дитини, проголошеною Генеральною Асамблеєю ООН 20.02.89 р.

Кожна дитина має правом

- на рівень життя, необхідний для фізичного, розумового, духовного, морального та соціального розвитку;
- на захист здоров'я та медично-санітарне обслуговування;
- на захист від поганого поводження, від відсутності турботи з боку батьків або тих, хто забезпечує за нею догляд;
- на захист від жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність людини, видів дій чи покарання;
- на захист від будь-якого покарання;
- на захист від сексуальних домагань;
- на проживання з батьками та на підтримку контакту з батьками у разі їх розлучення;
- на вільне висловлювання поглядів з усіх питань, що стосуються життя;
- на свободу думки, совісті, віросповідання;
- на особисте життя, на недоторканність житла, таємницю кореспонденції.

Коли права дитини порушуються

- Коли не гарантована її безпека для життя та здоров'я, « Коли її потреби ігноруються,
- Коли стосовно дитини простежуються випадки насильства або приниження.
- Коли порушується недоторканність дитини.
- Коли дитину ізолюють.
- Коли дитину залякують.
- Коли вона не має права голосу у прийнятті важливого для сім'ї рішення.
- Коли вона не може вільно висловлювати свої думки й почуття.
- Коли її особисті речі не є недоторканними.

- Коли її використовують у конфліктних ситуаціях із родичами.
- Коли дитина стає свідком приниження гідності інших людей.

Діти в суспільстві найбільш уразливі. Діти, права яких порушуються, часто стають соціально і психологічно дезадаптованими.

Як реагує дитина на порушення її прав?

- їй стає важко спілкуватися з однолітками і дорослими (вона блазнює, б'ється, замикається в собі тощо).
- її турбує особиста безпека й любов до неї.
- Вона часто буває в поганому настрої.
- Може втекти з дому
- Може вживати наркотики або алкоголь.
- Може заподіяти собі смерть.

ЩО БАТЬКИ МОЖУТЬ ЗРОБИТИ ДЛЯ СВОЄЇ ДИТИНИ?

- Пам'ятати, що дитина — це окрема особистість, яка має свої власні почуття, бажання, думки, потреби, які належить поважати.
- Забезпечити її фізичну безпеку. Упевнитися, що вона знає телефони 01, 02, 03, 04, імена та телефони близьких родичів і сусідів.
- Навчити її казати «Ні», навчити захищатися, вміти поводитися безпечно.
- Негайно припинити фізичну і словесну агресію щодо неї та інших людей.
- Знайти час для широї розмови з дитиною кожного дня. Ділитися з дитиною своїми почуттями й думками.
- Пам'ятати про її вік та про те, що вона має особистісні особливості.
- Залучати її до обговорення тих сімейних проблем, які можуть бути для неї доступними.
- Залучати дитину до створення сімейних правил.

Пам'ятайте!

Дитина поважатиме права інших людей, якщо її права будуть поважатися, якщо вона сама буде складати правила поведінки і нести за них відповідальність.

Поради дорослим

<i>Робіть</i>	<i>Не робіть</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Радійте Вашій дитині. 2. Займаючись домашніми справами, наспівуйте щось. 3. Розмовляйте з дитиною спокійним, підбадьорливим тоном. 4. Слухайте дитину уважно, коли вона вам щось розповідає. 5. Будьте терплячим. 6. Щодня читайте дитині. 7. Не скупітесь на нагороду: похвалу чи поцілунок. 8. Заохочуйте зацікавленість і уяву дитини. 9. Піклуйтесь про те, щоб у дитини були нові враження, про які вона могла б розповісти. 10. Допомагайте дитині вивчити її ім'я та адресу. 11. Якщо дитина почала щось колекціонувати, займіться разом із нею. 12. Відвідуйте разом з дитиною музеї, бібліотеки. 13. Не втрачайте почуття гумору	<ol style="list-style-type: none"> 1. Не перебивайте дитину, не кажіть, що ви все зрозуміли, не відволікайтесь, поки дитина не закінчила свою розповідь — тобто не дайте дитині запідозрити, що вас мало цікавить те, про що вона розповідає. 2. Не ставте занадто багато питань. 3. Не заставляйте робити дитину те, до чого вона не готова. 4. Не змушуйте дитину щось робити, якщо вона «крутиться», втомилася чи чимось схвильована. 5. Не потрібно весь час поправляти дитину, постійно повторювати: «Не так», «Перероби це». 6. Не кажіть: «Ні, вона не червона», краще скажіть: «Вона синя». 7. Не варто критикувати дитину навіть наодинці, тим більше в присутності інших. 8. Не слід встановлювати для дитини великої кількості правил: вона перестане звертати на них увагу. 9. Не зловживайте стимулами для дитячих вражень — іграшками, поїздками тощо. 10. Не порівнюйте дитину з іншими дітьми

Голос дитини

- Окрім їжі, дайте мені теплосердечність, безпечний спокій і вашу любов.
- Дозвольте втішатися моїми замислами в цьому дивному світі постійних змін.
- Дайте мені доволі речей, якими я мала б змогу маніпулювати, доторкатися до них, нюхати, слухати, а навіть інколи й ламати.
- Дозвольте мені в міру моїх сил сідати, соватись, ставати, ходити, лазити і скакати.
- Не ідентифікуйте ваших почуттів і думок із природними потребами моого організму.
- Не кажіть, що я співаю, бавлюсь чи експериментую «забагато, задовго, зачасто».
- Не карайте мене, коли я хвилююся через невдачу, сама ж бо невдача є вже карою для мене.
- Говоріть до мене серцем і вашими руками, бо ваші слова не завжди мені зрозумілі.
- Нехай довкола мене живуть гарні, ніжні й лагідні люди. Нехай царює тут мир — передумова зростання.
- У вашій хаті відступіть мені на власність один куточок і частину вашої уваги і вашого часу.
- Дозвольте мені ставити запитання й одержувати чесні відповіді. Також експериментувати, шукати й досліджувати.
- Навчіть мене розуміти і відчувати красу й тішитися — радіти з усього, хоча б навіть і з найбільшої дурниці.
- Підтримуйте і заохочуйте мене до праці, навіть тоді, коли я ще роблю сотні помилок.
- Будьте терплячі до моого безладдя, я ж бо є тільки дитиною і учнем.
- Надайте і мені частину відповіданості, вивірену до моїх сил і зростання.
- Навчіть мене брати участь у розвагах, заняттях.
- Поважайте мої забави і з них робіть висновки, як даватиму собі раду із життям і його труднощами.
- Коли загадаєте мені зробити це або те, скажіть також як і чому?
- Зробіть усе, щоб я відчувала свою важливість і потрібність для вас і своє місце в планах нашої родини.
- Будьте для мене зичливі й людяні, щоб я навчалася відплачувати іншим тим самим.
- Покажіть, як дотримувати обіцянки.

- Не трактуйте мене як немовля, коли я хочу рости й бути великою,
- Нехай я ніколи не боятимуся утратити вашу любов.
- Не накидайте мені ваших переляків і острахів.
- Допоможіть мені зрозуміти різницю між функцією і дійсністю.
- Навчіть мене рівноваги, коли я впаду в гнів, але не лякатися гніву, коли він є виправданий і висловлює силу.
- Допоможіть мені помалу перемагати біль і марні забаганки. І тішитися майбутніми радощами.

Невідомий англійський автор

